

การอบรมเชิงปฏิบัติการการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อยกระดับสมรรถนะเชิงอนาคตให้เด็กไทย

โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่

วิทยากร: รศ.ดร.เกียรติสุดา ศรีสุข

วันอาทิตย์ที่ 28 ธันวาคม 2568
ลงทะเบียนเวลา 08.00-08.30น.

ณ โรงแรมเดอะแกรนด์ชัยพฤกษ์เชียงใหม่
กองบิน 41

วัตถุประสงค์ (OBJECTIVES)

- เพื่อสร้างความเท่าทันต่อโลก: ให้ครูสามารถออกแบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุค VUCA World (ความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน คลุมเครือ)
- เพื่อพัฒนาสมรรถนะเชิงองค์รวม: มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดทักษะ 3 ด้านหลัก ได้แก่ การคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking), ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ), และการจัดการตนเอง
- เพื่อเปลี่ยนบทบาทครู: ยกระดับจาก "ผู้สอน" เป็น "นักวิจัยและผู้อำนวยความสะดวก" (Teacher as a Researcher & Facilitator)

ประเด็นการอบรม (KEY THEMES)

- ปัญหาและปรากฏการณ์ที่สร้างความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน
- การวิจัยในชั้นเรียน การทำกรอบโครงร่าง ในหัวข้อปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น หัวข้อในการทบทวนวรรณกรรม การตั้งสมมติฐาน วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือ และสถิติที่ใช้
- Future-Ready Skills: เจาะลึกทักษะที่ AI ทำแทนไม่ได้ เช่น การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) และการเห็นอกเห็นใจ (Empathy)
- Action Research Methodology: กระบวนการวิจัยที่เน้นการแก้ปัญหาทำงานจริง ไม่ใช่เพียงแค่ทำเลมรายงาน

นางสาวบุษรา คำจันทร์

ตำแหน่ง ครู
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

สรุปย่อเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง (SUMMARY OF CONTENT)

เนื้อหาเน้นการปรับกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) จากการวิจัยแบบเดิมที่เป็นการ "ประเมินผล" มาเป็นการ "วิจัยเพื่อพัฒนา" (R&D) โดยใช้กระบวนการ PAOR (Plan-Act-Observe-Reflect) ในการปรับปรุงการสอนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการนำเครื่องมือดิจิทัลมาช่วยในการจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์พฤติกรรมผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

การสร้างวิจัยในชั้นเรียนที่ เกี่ยวข้องกับวิชาวิทยาศาสตร์

การวิจัยวิทยาศาสตร์ใหม่ต้องเชื่อมโยงกับ "นวัตกรรม" หรือ "การแก้ปัญหาชุมชน" เช่น:

- หัวข้อวิจัย: การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ผ่านโครงงาน "วิทยาศาสตร์เพื่อสิ่งแวดล้อมในชุมชน"
- กลุ่มเป้าหมาย: นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- นวัตกรรมที่ใช้: การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (PBL)

การนำไปปรับใช้ในห้องเรียน (IMPLEMENTATION)

- การออกแบบสถานการณ์ (Scenario-based): นำข่าวสารหรือเหตุการณ์โลกปัจจุบันมาเป็นโจทย์ในห้องเรียน
- การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment): สังเกตกระบวนการทำงานกลุ่มและการสื่อสารของนักเรียนมากกว่าแค่ตรวจข้อสอบ
- กระบวนการสะท้อนคิด (Reflection): จบคาบเรียนด้วยการถามนักเรียนว่า "วันนี้เราได้เรียนรู้ทักษะอะไรนอกจากเนื้อหา?"

การนำไปพัฒนาต่อยอดสำหรับครู (TEACHER DEVELOPMENT)

- Professional Learning Community (PLC): ครูจับกลุ่มคุยกันเรื่องผลการวิจัยและแลกเปลี่ยนเทคนิคการจัดการชั้นเรียน
- Digital Portfolio: ครูสะสมผลงานวิจัยในรูปแบบดิจิทัลเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะและเผยแพร่ความรู้
- Life-long Learner: ครูต้องอัปเดตความรู้ด้านเทคโนโลยีและสถานการณ์โลกอยู่เสมอ

ลงชื่อ

ผู้รายงาน

ลงชื่อ

ผู้รับรอง

(นางสาวบุษรา คำจันทร์)

(นายโกวิท หมีนทา)

ตำแหน่ง ครู

ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่

ปัญหาและ
สถานการณ์ปัจจุบัน

วิกฤตสิ่งแวดล้อม

สุขภาพและ
เทคโนโลยี:

นวัตกรรม
เพื่อท้องถิ่น

เช่น ขยะพลาสติกหรือพลังงานสะอาด
ในโรงเรียน

ผลกระทบของแสงสีฟ้าจากจอภาพ
หรือโภชนาการยุคใหม่

เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากพืช
สมุนไพรในชุมชนโดยใช้หลักวิถี

หัวข้อที่ 11

Soft Skills ทักษะทางสังคม

SOFT SKILLS (ทักษะทางอารมณ์และสังคม) คือ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับบุคลิก พฤติกรรม และปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งช่วยให้เราสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นและจัดการกับปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่างจาก **HARD SKILLS** ที่เป็ความรู้เฉพาะทางหรือทักษะเชิงเทคนิค (เช่น การเขียนโปรแกรม, การทำบัญชี, การผ่าตัด) **SOFT SKILLS** จะเน้นไปที่ "วิธีการ" ที่เราทำงานและสื่อสาร

01 สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับทักษะทางสังคม SOFT SKILLS ของนักเรียนเป็นอย่างไร

ด้านที่โดดเด่น

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (DIGITAL LITERACY): เด็กไทยยุคใหม่ปรับตัวกับเครื่องมือสื่อสารและ AI ได้เร็วมาก

ความยืดหยุ่นและการปรับตัว: มีความพยายามที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ผ่านช่องทางออนไลน์ด้วยตนเอง

การสร้างเครือข่ายออนไลน์: มีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ผ่านโลกโซเชียลได้กว้างขวาง

ด้านที่ยังเป็นปัญหา

การคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา: มีแนวโน้มรอคำสั่งหรือพึ่งพาผู้อื่น มากกว่าการคิดหาทางออกด้วยตัวเอง

ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ): การรับมือกับความกดดันและความล้มเหลว (RESILIENCE) ยังทำได้ไม่ดีนัก

การสื่อสารในโลกจริง: ปัญหาเรื่องการนำเสนอ (PUBLIC SPEAKING) และการสื่อสารอย่างเป็นมืออาชีพ

03 SOFT SKILLS ที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในบริบทปัจจุบัน

ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills)

ผู้เรียนสามารถสื่อสารความคิดได้อย่างเหมาะสม

ทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork & Collaboration)

ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง

ทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา (Critical Thinking & Problem Solving)

ผู้เรียนคิดอย่างมีเหตุผล และตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์จริงได้

ทักษะการจัดการอารมณ์และความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence)

ผู้เรียนรู้จักควบคุมอารมณ์ เข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

ความรับผิดชอบและวินัยในตนเอง (Responsibility & Self-discipline)

ผู้เรียนมีวินัย รับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง ตรงต่อเวลา และมุ่งมั่นในการเรียนรู้

ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (Adaptability)

ผู้เรียนเปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และพร้อมเผชิญความท้าทายในอนาคต

02 ปัญหา และอุปสรรค

• ผู้เรียนขาดทักษะที่จำเป็นต่อโลกอนาคต

-การคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา

-ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)

การสื่อสารในโลกจริง: ปัญหาเรื่องการนำเสนอ (Public Speaking) และการสื่อสารอย่างเป็นมืออาชีพ

• สาเหตุและอุปสรรค

ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับ Soft Skills ของนักเรียนไทยมีหลายส่วน เช่น:

- ระบบการศึกษา: ที่ยังเน้นการสอบแข่งขันและการท่องจำมากกว่าการทำโครงการกลุ่ม (Group Project)
- พฤติกรรมการใช้สื่อ: การใช้เวลาในโลกออนไลน์สูงขึ้นอาจส่งผลให้ทักษะการเจรจาต่อหน้าลดลง
- ช่องว่างระหว่างวัย: ความเข้าใจเกี่ยวกับ Soft Skills ของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่อาจไม่ตรงกัน

04 วิธีพัฒนาผู้เรียนให้เกิด SOFT SKILLS "The Triple-A Project Cycle"

ขั้นตอน (Phase)	กิจกรรมหลัก	ทักษะที่ได้รับ (Skill Focus)
1. Analysis (วิเคราะห์ปัญหา)	นักเรียนจับกลุ่มสำรวจปัญหาในโรงเรียนหรือชุมชน แล้วใช้เครื่องมืออย่าง Design Thinking เพื่อหาต้นตอของปัญหา	การคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา: ฝึกการตั้งคำถาม ค้นหาข้อมูล และระบุปัญหาที่แท้จริง
2. Awareness (ตระหนักรู้และจัดการอารมณ์)	ในช่วงที่ทำงานกลุ่มและมีความเห็นต่าง ครูจะสอดแทรกกิจกรรม Reflection (การสะท้อนคิด) เพื่อให้เด็กสำรวจความรู้สึกตนเองและเพื่อน	ทักษะทางอารมณ์ (EQ): ฝึกความอดทน การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) และการจัดการความเครียด
3. Articulation (สื่อสารอย่างทรงพลัง)	นำเสนอวิธีแก้ปัญหาผ่านการทำ Storytelling หรือการโต้เถียง (Debate) เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้อื่นเห็นด้วยกับแนวคิดของกลุ่ม	การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ: ฝึกการพูดในที่สาธารณะ การใช้ภาษาที่เหมาะสม และการรับฟังอย่างตั้งใจ

บทบาทของครู (The Facilitator Role)

เปลี่ยนบทบาทเป็น "ผู้อำนวยความสะดวก" เพื่อกระตุ้นให้เด็กดึงศักยภาพด้าน Soft Skills ออกมาในแต่ละขั้นตอนของ Triple-A ครูจะมีบทบาทเฉพาะตัวที่ช่วยส่งเสริมทักษะทั้ง 3 ด้าน ดังนี้:

• บทบาทของครูในแต่ละช่วง

• ช่วง Analysis (การวิเคราะห์): ครูทำหน้าที่เป็น "นักตั้งคำถาม" (Inquisitor) ?

แทนที่จะบอกว่าปัญหาคืออะไร ครูจะใช้คำถามปลายเปิด เช่น "ทำไมสิ่งนี้ถึงเป็นปัญหา?" หรือ "ใครได้รับผลกระทบมากที่สุด?"

เพื่อฝึกให้เด็กคิดวิเคราะห์ด้วยตัวเอง

• ช่วง Awareness (การสร้างความตระหนักรู้): ครูทำหน้าที่เป็น "กระจกเงา" (Reflector) ?

เมื่อเกิดความขัดแย้งในกลุ่ม ครูจะไม่ตัดสินว่าใครถูกหรือผิด แต่จะช่วยให้สมาชิกอารมณ์ให้เด็กเห็น เช่น "ครูสังเกตเห็นว่าเรากำลังรู้สึกอึดอัด มีใครอยากระบายความรู้สึกออกมาไหม?" เพื่อฝึกทักษะทางอารมณ์ (EQ)

• ช่วง Articulation (การสื่อสาร): ครูทำหน้าที่เป็น "โค้ช" (Coach) ?

ช่วยขัดเกลาวิธีการนำเสนอ ให้คำแนะนำเรื่องการใช้ภาษาเสียง ท่าทาง และการเรียบเรียงลำดับความคิดเพื่อให้สื่อสารได้มีประสิทธิภาพที่สุด

